

PRACOVNÍ PRÁVO

Pohledávky
firmy proti mzdě
zaměstnance

Od Nového roku se změnila pravidla pro srážky ze mzdy a jiných příjmů. Pokud měl dříve zaměstnanec dluh vůči svému zaměstnavateli, ten ho mohl započíst oproti mzdě, platu, odměnám, odstúpnému... Případně měl zaměstnavatel právo na stržení splatné pohledávky, byla-li uzavřena dohoda o srážkách ze mzdy. Vše jen v omezené výši – pouze část ze zbytku čisté mzdy po odečtení takzvané nezabavitelné částky.

Nový občanský zákoník připouští možnost srážky ze mzdy zaměstnance maximálně do výše poloviny mzdy, platu, ale též jiných příjmů. Nová úprava tak značně zjednodušuje výpočet částky. V určitých případech, například u zaměstnanců s nízkým příjmem, je však možné strhnout vyšší sumu, než šlo doposud. Zaměstnavatelům se však nelíbí, že náklady spojené s placením srážek podle první dohody nesou oni, u dalších již jdou k tíži dlužníka.

Donekdávna bylo možné z příjmů strhávat pouze dluhy zaměstnance vůči zaměstnavateli nebo ke splacení závazků pracovníka, například na výživném, tedy jen pokud tak stanovil zákoník práce nebo jiný zákon. Nově může existovat dohoda o srážkách ze mzdy, která je upravena již jen v občanském zákoníku, na každý dluh, když s ní bude zaměstnavatel souhlasit.

Jan Kozubek,
advokát

Přečtete si

Daniel Coyle

Prodejte svůj
talent

52 tipů, jak zlepšit své schopnosti Každý chce využít svůj čas a energii, jak nejlépe to jde. Když přijde na rozvoj talentů, všem by se hodil uživatelský návod, který řekne: Dělejte toto, tamto ne. Hodil by se kouč, kterého by měl člověk schovaného v kapse nebo tašce. Tato kniha je manuálem pro rychlejší mozek a celkově výkonnější osobnost. Obsahuje vědecky prověřené a v praxi ozkoušené rady, jak zlepšit schopnosti v různých oblastech života.

Nakladatelství BIZBOOKS,
152 stran, běžná cena 169 Kč

Foto: Petr Buček, Petr Tůma

NETRADIČNÍ PROFESE

Za rolbařem musí na svahu
zůstat sametový manšestr

Očima laika možná trochu nudná práce.

Jezdíte s šestitunovým strojem nahoru a dolů a uhrnujete sníh, aby si lidé mohli pohodlně zalyžovat. V čem je kouzlo povolání rolbaře, ukazují dva příběhy.

Rolbař - to prý není zaměstnání, ale koníček. Tuhle profesi by měl dělat jen ten, kdo ji má opravdu rád. A obzvláště letos v zimě. Ta totiž tuzemským lyžařským areálům vůbec nepřeje. Na sjezdovkách leží jen pár centimetrů umělého sněhu (toho přírodního je pouze zlomek) a čarovat s ním je dost obtížné. „Takovou zimu nepamatuji a nepamatuji ji ani starší lidé,“ říká Petr Drápala, který za knipl rolby v Jeseníkách usedá už 21 let. Deset let připravoval sjezdovky na Pradědu, dalších jedenáct rolbuje středisko Annaberg v Andělské Hoře. Ve vyhlášené šestitunové rolbě PistenBully 300 Polar se střídá i s mladšími kolegy, úpravu náročnějšího sněhu jim ale nesvěří. Nyní, když se Česko potýká s nedostatkem sněhu, rolbují jen výjimečně.

„Kvůli počasí jsme Annaberg letos otevřeli až na konci ledna. Úpravu prvního sněhu jsem si vzal na starosti sám,“ říká 56letý horal, který dělá ve středisku vše, co je potřeba. Rozepisuje vlekářům směny, opravuje vlek, chystá závody, vidět ho můžete i v kase... Ze všeho nejvíce ale Petra Drápalu baví trénink malých lyžařů. Má několik svěřenců, kteří jezdí Jesenický pohár a Madeja Cup.

Rolbař by měl svůj svah dobře znát, vědět, kde jsou jaké nerovnosti, aby nezajel příliš hluboko a nevykopal kamínky či hlínu. A musí být naplň meteorologem. „Pořád sleduji předpověď počasí a podle toho se rozhoduju, v kolik vyjedu,“ říká Drápala. Někdy startuje hned po skončení lyžování, jindy si dá budíka na třetí hodinu ráno... Musí chytit tu správnou chvíli, aby sníh nebyl přemrz-

lý a místo sametového manšestru na „pistě“ nevznikly sněhové brambory. „Není dobré jít rolbovat ráno před lyžováním. Sjezdovka je sice dokonalá, ale sníh nestačí zmrznout a brzy se vytvoří muldy,“ vysvětluje rolbař. Složitě je také rolbování rozbředlého podkladu, to je pak třeba vyhrábnout zespoda zmrzlý sníh a břechku schovat dolů. Když se na Annabergu koná v sobotu večerní lyžování, rolbuje se předtím i potom.

Je to prostě magie a trvá roky se v ní zorientovat. I Petr Drápala se má po 21 letech stále co učit. Když byl letos lyžovat v severoitalském středisku Plose, neváhal si přivstat, aby se podíval, jak to místní rolbaři zvládli. „Kamkoliv jedu, tam si to studuju. Je to nemoc z povolání,“ směje se, když potřetí vyjždíme sjezdovku k poutnímu kostelíku svatě Anny na kopci. V lyžařském středisku Annaberg jsou nyní v provozu dvě sjezdovky ze tří, zrolbovat je trvá déle než hodinu. Když jezdí celé středisko, úprava zabere 2,5 hodiny.

Nad otázkou, co je na té práci nejtěžší, rolbař dlouho přemýšlí. „Nejhorší je, když jsou velké mrazy, rozbije se rolba a je třeba něco řešit venku,“ odpovídá.

Na Kronplatzu má každý rolbař svou sjezdovku

O 850 kilometrů dál, v lyžařském megastředisku Kronplatz v severoitalské provincii Jižní Tyrolsko, za knipl rolby každý večer usedá 26letý Simon Ulliscases. Zatímco na Annaberg si nechali dovézt starší repasovanou rolbu, Simon vyjždí z garáže s týden starou PistenBully 600. Podhlavníky jsou ještě zabalené v igelitu, voní tovarnou.

„Nejhorší na té práci je, když jsou velké mrazy, rozbije se rolba a je třeba něco řešit venku.“

Petr Drápala, rolbař, Jeseníky

„Abychom se nehádlí, kdo to udělal líp, je každý rolbař odpovědný za jednu trať.“

Simon Ulliscases, rolbař, Kronplatz

Sjezdovky na Kronplatzu připravuje třicet rolbařů. Jen ze základny ve Furkelpassu vyjždí denně sedm rolb. Každá má na starosti jednu sjezdovku. „To bychom se pak nedohadovali, kdo to udělal líp. Takhle je každý odpovědný za jednu trať,“ říká Simon Ulliscases.

Svahy upravuje čtyři roky. Ve středisku, které se pyšní 116 kilometry sjezdovek a pět z nich jsou černé, rolbuje trať s číslem dvanáct padající z 2 275 metrů vysoké hory Kronplatz do Furkelpassu. Některé tratě zde dokonce upravují rolby s navijákem, kdy stroj jistí ocelové lano zaháknuté do zabetonované kotvy na kopci. Rolbě to pomáhá při výjezdech do strmých svahů. I ten Simonův je někdy třeba upravovat rolbou s navijákem, to když nebezpečně zmrzne. Obsluha stroje je pak o něco složitější. „Nejlépe se pracuje s čerstvým prašanem, nejtěžší je to s hrudkovatým, přemrzlým sněhem,“ dodává rolbař.

Začíná v pět večer a jezdí do dvou rána. Když sněží, na sjezdovku se s rolbou znovu vrací o půl páté ráno. Rolba jede průměrnou rychlostí 15 kilometrů v hodině a jak Simon ukazuje na vrcholu Kronplatzu, kde duje silný vítr a sněží, lze ji rozjet i na 20 kilometrů. A průměrná spotřeba? 29 litrů nafty za hodinu.

Sedět v kanceláři? To ani v létě!

Český rolbař potřebuje k obsluze stroje řídicí průkaz skupiny B a pak musí každé tři roky absolvovat školení řidiče sněžných pásových vozidel. Italský řidič prošel týdenním školením přímo v továrně firmy PistenBully.

Rolbování je sezonní zaměstnání. Co tedy dělají rolbaři v létě? Simon pracuje na Kronplatzu celoročně: opravuje rolby, sněžná děla, lanovky, strídá se s kolegy jako obsluha u lanovky. Petr Drápala z jesenického Annabergu provozuje na přehradě Slezská Harta u Bruntálu dvě půjčovny lodíček.

Oba dva se shodnou, že v kanceláři by sedět nemohli, práce venku je baví.

Michaela Bučková

Autorka je spolupracovnicí redakce

PORADNA

Dostal jsem výpověď v rámci hromadného propouštění s tím, že moje pozice byla zrušena. Dostal jsem pět platů odstúpného, skončil jsem hned druhý den. Po dvou měsících jsem se dozvěděl, že na stejnou pozici byl přesunut kolega. Je jednání firmy v souladu se zákonem? Lze se nějak bránit?

JUDr. Jan Kozubek
advokát z kanceláře
Becker a Poliakoff

Zrušili mou pozici, pak na ni dosadili kolegu. Jak se bránit?

Bylo-li pravým důvodem vašeho propouštění zrušení pracovní pozice, kterou jste zastával, a k tomu došlo v rámci organizačních opatření zaměstnavatele, které vedly k hromadnému propouštění (což je například 10 propouštěných zaměstnanců u firmy zaměstnávající od 20 do 100 zaměstnanců), tato pozice by neměla být alespoň po nějakou dobu – obsazena někým jiným. Pokud by k tomu nebyl ještě jiný důvod související právě se změnami ve firmě – třeba obsazení pozice kvalifikovanějším zaměstnancem v zájmu zvýšení efektivnosti práce.

Nicméně situace není zcela jednoznačná. Bylo by především nutné zkoumat obsahové, formální i procesní náležitosti hromadného propouštění vyžadované zákoníkem

práce, v rámci něhož došlo i k rozvážení pracovního poměru dohodou s vámi. Zaměstnavatel zcela jistě přijal rozhodnutí o organizačních změnách, a protože šlo o hromadné propouštění, musel učinit některé kroky vůči propouštěným zaměstnancům, úřadu práce či odborové organizaci, pokud u zaměstnavatele působí. Měl tak třeba povinnost písemně informovat každého zaměstnance, jehož se propouštění bude týkat, a dále též krajskou pobočku úřadu práce, mimo jiné o důvodech hromadného propouštění, o celkovém počtu zaměstnanců, o struktuře a způsobu výběru zaměstnanců, které hodlá propustit, časovým horizontem... Pokud ale u zaměstnavatele působí odborová organizace, ten při hromadném propouštění nejedná s každým zaměstnancem, ale musí

řadu těchto, ale i dalších následných kroků činit právě ve spolupráci s odborovou organizací.

Dá se předpokládat, že váš zaměstnavatel přijal rozhodnutí o snížení určitého počtu zaměstnanců, popřípadě i o jiných organizačních či strukturálních změnách, na což právo má. Pokud se stane nadbytečným více zaměstnanců, je vylučně na zaměstnavateli, kterým z nich výpověď dá a které bude nadále zaměstnávat.

Máme-li přezkoumávat oprávněnost výpovědního důvodu, musíme se ptát, zda jde skutečně o organizační změny (faktické, ne jen na oko), jestli se stal zaměstnanec díky nim nadbytečným a důvodem jeho propouštění byly opravdu jen tyto organizační změny. Těmi může být zaměstnavatel sledovat nejen snížení

počtu zaměstnanců, ale také zvýšení efektivity práce, takže může dojít k závěru, že na některou pozici se lépe hodí zaměstnanec jiný.

Za odlišných okolností by dosazení jiného zaměstnance na místo, které bylo uvolněno odchodem pracovníka, jemuž byla dána výpověď z organizačních důvodů, bylo důkazem o neopodstatněnosti výpovědi, tedy i důvodem pro její neplatnost. Ale v případě hromadného propouštění je třeba každý případ zkoumat i v širších souvislostech. Oprávněnost postupu zaměstnavatele do určité míry hlídá i úřad práce a odborová organizace.

Nedá se tedy jednoznačně říct, že ve vašem případě zaměstnavatel postupoval v rozporu s právem a že máte šanci v případě soudního sporu uspět.

Napište nám
a zeptejte se
odborníků

Nevíte, na co máte v zaměstnání nárok, nejste si jisti, jaké pracovní podmínky vám musí zaměstnavatel poskytnout či v jakém případě může dát výpověď? Máte problémy s kolegy v práci či s nadřízenými, máte pocit, že jste diskriminováni kvůli svým názorům, věku či pohlaví? Posílejte nám své dotazy, předem je specialista na pracovní právo a zodpovíme je v rubrice Poradna.

Pište na e-mail:
prilohy@mfdnes.cz